

Naturrådgivning - H61913

Cykelsti - Langebæk til Gammel Kalvehave

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Vejdirektoratet

Dato: 14. april 2026

Indhold

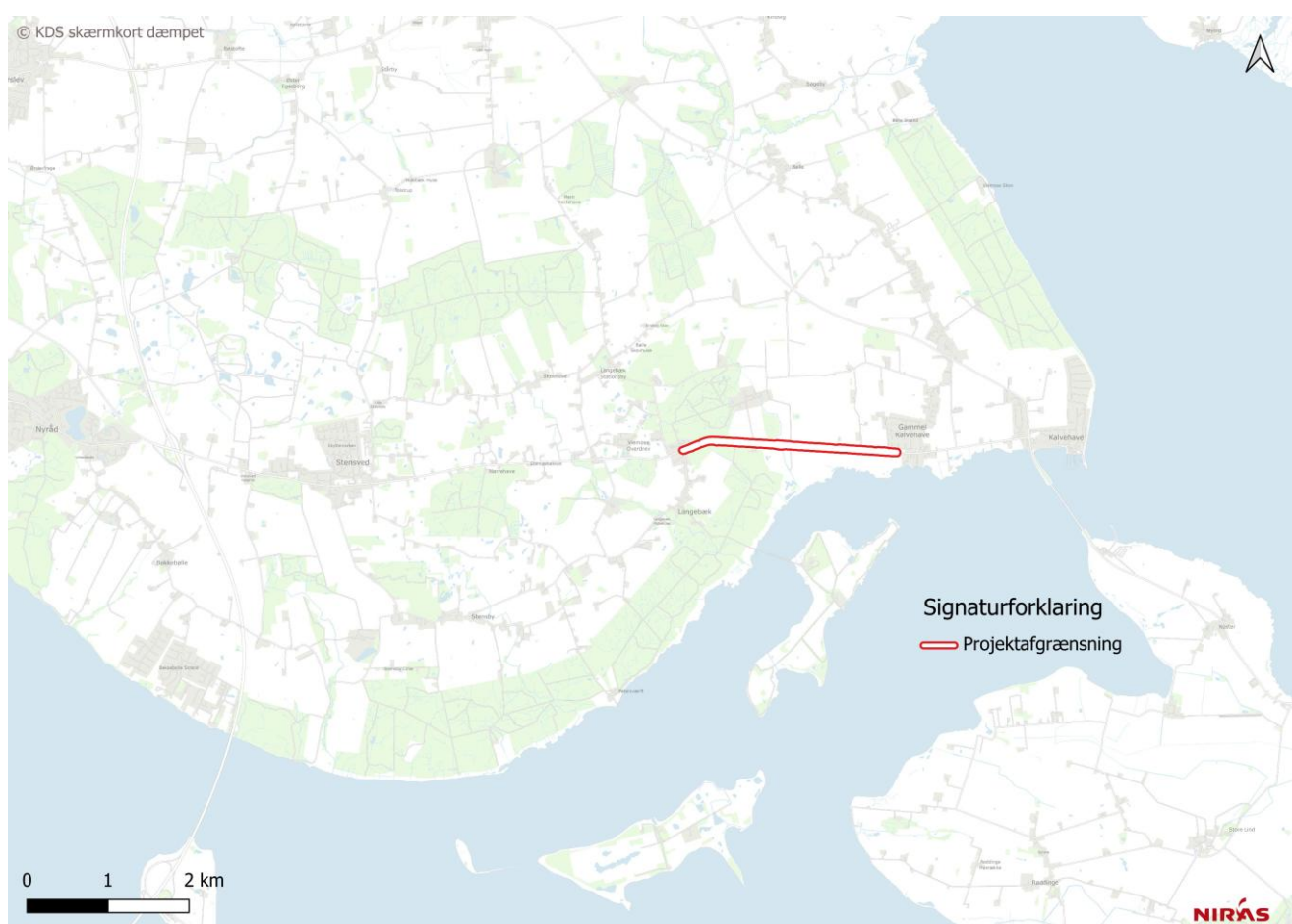
1.	Baggrund	3
1.1	Projektbeskrivelse.....	3
2.	 Lovgivning	4
2.1	Forholdet mellem Vandrammedirektivet og Natura 2000-planlægningen	5
2.2	Forholdet mellem Havstrategidirektivet og Natura 2000-planlægningen	6
3.	 Metode	6
4.	 Potentielle påvirkninger	7
5.	 Afgrænsning	7
6.	 Natura 2000-områder	8
6.1	Beskrivelse af Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund	8
6.1.1	Habitatområde H147.....	9
6.1.1.1	Habitatnaturtyper	10
6.1.1.2	Habitatarter	11
6.1.2	Fuglebeskyttelsesområde F84 og F89.....	13
6.1.3	Bevaringsmålsætninger	14
7.	 Natura 2000-væsentlighedsvurdering	14
7.1	Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund	14
7.1.1	Fugle	17
8.	 Kumulative effekter	18
9.	 Sammenfatning	19
10.	 Referencer	19

1. Baggrund

1.1 Projektbeskrivelse

Vejdirektoratet etablerer enkeltrettede cykelstier på begge sider af Ny Vordingborgvej på en i alt ca. 3 km lang strækning mellem landsbyerne Langebæk og Gl. Kalvehave (H61913). På Figur 1.1 ses en oversigt over projektområdet.

Cykelstierne vil være 1,5 meter brede og anlægges med asfalt opbygget på stabil grus. Anlægsarbejdet forventes at stå på i ca. 9 måneder og støjniveauet i anlægsfasen forventes at være på maks. 110 dB. Cykelstierne vil i driftsfasen ikke være oplyste. Projektet forudsætter, at der fældes træer.

Figur 1.1: Oversigt over projektområdet

I forbindelse med etableringen af cykelstierne vil der blive etableret et regnvandsbassin og flere grøftebassiner, hvor overfladevand vil opsamles og renses inden udledning. Der vil være 5 udledningspunkter (U2, U2b, U2c, U2d og U3) langs strækningen hvoraf en udledning leder vand via vådt regnvandsbassin til Keldemose Bæk, som er et § 3 beskyttet og målsat vandløb. Ved de resterende udledninger etableres grøftebassiner inden udledningen af vandet til Stege Bugt (kystvand nr. 48) via rør (NIRAS A/S, 2026).

Som følge af projektet vil der ledes mere vand ud end i dag, idet det eksisterende vejareal vil blive udvidet fra 28.800 m² til 35.700 m². Dette medfører en øget befæstelse på 6.900 m², som afvander til Stege Bugt via vandløb og dræn.

Nærværende notat indeholder en væsentlighedsvurdering for Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1. Vurderingerne sker ifm. VVM-screening af cykelstierne, jf. bilag 2, punkt 10 e, i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

På grundlag af vurderingerne konkluderes det, om projektet kan have en væsentlig påvirkning af relevante naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene.

2. Lovgivning

EU har vedtaget to naturbeskyttelsesdirektiver, som pålægger EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene:

- EU's habitatdirektiv² har til formål at beskytte arter og naturtyper, der er karakteristiske, truede, sårbare eller sjældne i EU. Hvert EU-land skal udpege områder, der kan fungere som sikre levesteder for de naturtyper og arter, som er opført på habitatdirektivets bilag I og II. Disse områder betegnes habitatområder. Habitatdirektivet omfatter derudover en generel beskyttelse af de arter, som er opført på direktivets bilag IV (de såkaldte bilag IV-arter). Beskyttelsen af bilag IV-arterne gælder også uden for habitatområderne.
- EU's fuglebeskyttelsesdirektiv³ har til formål at beskytte levesteder og rasteområder for fugle, som er sjældne, truede eller følsomme over for ændringer af levesteder i EU. Hvert EU-land skal udpege områder for at beskytte fugle, der er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet. Disse områder benævnes fuglebeskyttelsesområder.

Natura 2000 er fællesbetegnelsen for det internationale netværk af både habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i EU, og har til formål at beskytte arter og naturtyper, der er karakteristiske, truede, sårbare eller sjældne. I Danmark er habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet indarbejdet i lovgivningen i bl.a. habitatbekendtgørelsen⁴ (BEK nr. 1098 af 21/08/2023 med senere ændringer).

Natura 2000-områderne udgør et økologisk netværk af beskyttede Natura 2000-områder gennem hele EU. For hvert af de danske Natura 2000-område er der udarbejdet en basisanalyse og en Natura 2000-plan, som beskriver tilstand, trusler og målsætning for områderne. Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Gunstig bevaringsstatus er defineret i habitatdirektivet. Målsætningen for de enkelte Natura 2000-områder er nærmere beskrevet i de enkelte områders Natura 2000-planer og den lokale status er bl.a. beskrevet i basisanalysen for de enkelte områder. I Danmark opdateres Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag og planer hvert 6. år.

¹ [Miljøvurderingsloven](#) BEK nr. 4 af 03/01/2023

² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, med senere ændringer.

³ Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle.

⁴ [Habitatbekendtgørelsen](#) BEK nr. 1098 af 21/08/2023

Ifølge habitatbekendtgørelsen § 6 skal der udarbejdes en vurdering af planer og projekter, som vil være placeret inden for de beskyttede områder eller kan påvirke ind i de beskyttede områder og påvirke udpegningsgrundlaget. Det skal jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1, vurderes, om projektets påvirkning af Natura 2000-området er væsentlig ("væsentlighedsvurdering").

Fra vejledningen til habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen, 2020) skrives følgende om væsentlighedsforståelse fra Europa-kommissionens vejledning til habitatdirektivets artikel 6.

"Væsentlighed varierer afhængigt af faktorer såsom en virknings omfang, type, udbredelse, varighed, intensitet, tidspunkt, sandsynlighed, kumulative virkninger og de pågældende naturtypers og arters sårbarhed".

Hvis påvirkningen ikke er væsentlig, kan projektet gennemføres efter indhentelse af nødvendige tilladelser. Hvis en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes, skal det vurderes om påvirkningen kan skade Natura 2000-området med hensyn til områdets bevaringsmålsætninger, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Denne vurdering betegnes "konsekvensvurderingen".

Vurderingen skal også omfatte kumulative påvirkninger, som typisk er en forstærkning af påvirkningen af en given miljøkomponent (f.eks. øget forstyrrelse af en art eller naturtype). Kumulative påvirkninger kan også være mere komplekse påvirkninger, hvor samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

2.1 Forholdet mellem Vandrammedirektivet og Natura 2000-planlægningen

Forholdet mellem den danske implementering af vandrammedirektivet⁵ og habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne er detaljeret beskrevet i vejledning til habitatbekendtgørelsen.

Når et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag er tilknyttet en målsat vandforekomst, har disse områder og forekomster status som beskyttede i vandområdeplanlægningen. Indsatsprogrammerne for vandområderne er derfor væsentlige for de fastsatte bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planerne. Natura 2000-planernes mål om forbedret kvalitet i vandforekomster realiseres derfor gennem vandområdeindsatsen.

Den tætte sammenhæng mellem vandområdeplanlægningen og Natura 2000-planerne medfører, at en samtidig vurdering af en påvirkning af en vandforekomsts tilstand er et afgørende bidrag til væsentlighedsvurderingen. Vandområdeplanerne, som udarbejdes med baggrund i EU's vandrammedirektiv, er hovedinstrumentet til at sikre og forbedre tilstanden i de akvatiske naturtyper i Natura 2000-områderne. Vandområdeplanernes formål er at forbedre vandmiljøet i retning af god økologisk og kemisk tilstand, hvilket samtidig tilvejebringer grundlæggende forbedringer af vandkvaliteten til gavn for naturtyper, fugle og arter i Natura 2000-området. I vurderingen skal indgå om forekomsten kan opnå eller fastholde mål, som er sat for vandforekomsten, således at det sikres, at der ikke sker en forringelse af tilstanden som beskrevet i indsatsbekendtgørelsen § 8⁶. Vandområdeplanernes indsats bidrager både med foranstaltninger til at undgå yderligere forringelser og med foranstaltninger til genopretning af bevaringsstatus. Indsatserne kan f.eks. være reduktion af kvælstof- og fosforbelastningen til søer, reduktion af tilledningen af organisk stof til vandløb samt reduktion af kvælstofbelastningen til marine vandområder.

⁵ Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

⁶ Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Hvis det vurderes, at et projekt ikke medfører en forringelse af tilstanden i de målsatte vandforekomster, må formodningen være, at projektet heller ikke indebærer en væsentlig påvirkning af de relevante Natura 2000-områder. En vurdering efter vandrammedirektivet erstatter dog ikke en selvstændig konkret væsentlighedsvurdering og evt. konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen.

2.2 Forholdet mellem Havstrategidirektivet og Natura 2000-planlægningen
 Danmarks Havstrategi II implementerer EU's havstrategidirektiv⁷ og gælder for havområder fra tidevandsgrænsen og ud til 200 sømilegrænsen, og dækker derfor det danske søterritorie og den danske økonomiske zone (EEZ). Havstrategidirektivet og Natura 2000-planlægningen af marine Natura 2000-områder er tæt forbundet, da begge har til formål at beskytte og forbedre havmiljøet samt marine arter og naturtyper. Havstrategidirektivets deskriptorer er udformet med formålet at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havmiljøet i Danmark, hvilket understøtter Natura 2000-planernes bevaringsmålsætninger for marine arter og naturtyper. Mål og indsatser fastlagt i havstrategien bidrager således til at sikre, at aktiviteter i havet ikke forringer bevaringsstatus for Natura 2000-områder, men i stedet medvirker til at opretholde eller bidrage til gunstig bevaringsstatus for disse områder.

3. Metode

Det fremgår af vejledningen til habitatbekendtgørelsen, at udtrykket væsentligt skal fortolkes objektivt, men at vurderingen skal foretages i forhold til de lokale miljø- og naturforhold i det konkrete Natura 2000-område. Det er en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. Påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at gunstig bevaringsstatus ikke kan opretholdes, eller der ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus. Naturtyperne og arterne skal således være stabile eller i fremgang.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen er en påvirkning som udgangspunkt ikke væsentlig:

- hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, som anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller
- hvis den beskyttede naturtype eller art skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at ville opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Generelt vurderes det, at der er tale om kort tid, hvis der sker en naturlig reetablering af naturens tilstand inden for ca. et år. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke en væsentlig påvirkning.

Der er således inden for rammerne af reglerne mulighed for at vedtage planer eller gennemføre projekter som medfører en vis negativ påvirkning, hvis blot denne påvirkning kan rummes inden for de naturlige udsving, eller der kan ske reetablering inden for kort tid.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan afvises, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering. Kravet om konsekvensvurdering gælder også for planer og projekter uden for et Natura 2000-område, hvis disse planer eller projekter kan påvirke

⁷ [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger \(havstrategirammedirektivet\) \(EØS-relevant tekst\).](#)

væsentligt ind i Natura 2000-området. Det er kun i forbindelse med væsentlighedsvurderingen af en plan eller et projekts indvirkning på et Natura 2000-område, at væsentlighedsbegrebet finder anvendelse.

Væsentlighedsvurderingen omfatter en vurdering af projektet i forhold til bevaringsmålsætningerne for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i de aktuelle Natura 2000-områder. Det vurderes desuden, om arternes bevaringsstatus i beskyttelsesområdet kan blive ændret som følge af projektet, samt om områdets samlede integritet opretholdes.

I tilfælde af at naturtyper eller arter er tilknyttet en vandforekomst som er målsat i de danske vandområdeplaner, kan en samtidig vurdering i henhold til påvirkningen på vandforekomstens tilstand, være et afgørende bidrag til vurderingen. Det samme gør sig gældende for marine naturområder omfattet af havstrategiplanen.

Beskrivelserne og vurderingerne af områder, arter og naturtyper, der er omfattet af de internationale naturbeskyttelsesbestemmelser, er baseret på relevant eksisterende viden, herunder Natura 2000-planer og -basisanalyser, relevant faglitteratur, faglige rapporter og konkret viden om arterne fra f.eks. DOFbasen (2026), Arter.dk (2026) og Naturbasen (2026, NIRAS licensnr. E03/2014).

4. Potentielle påvirkninger

Aktiviteter, der kan have en arealpåvirkning på Natura 2000-områder ifm. anlæg og drift af cykelstien, som f.eks. direkte fysiske indgreb, habitattab og udskygning samt støj og trafik, har udelukkende en lokal påvirkning. Det vurderes derfor, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen vil medføre en arealpåvirkning på Natura 2000-områder, der ligger mere end 1 km fra projektområdet.

Projektet kan potentielt medføre en indirekte påvirkning over større afstande gennem udledning af overfladevand til vandløbsrecipienter og slutrecipient (marine vandområder). Udledningen af overfladevand til vandløbsrecipienter kan have en indirekte indvirkning på naturtyper og arter langt nedstrøms påvirkede vandløbsrecipienter.

5. Afgrænsning

Projektområdet omfatter to enkeltrettede cykelstier, en på hver side af Ny Vordingborgvej (se Figur 1), og ligger ca. 200 meter nord for Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund. Natura 2000-området omfatter habitatområde H147 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund samt fuglebeskyttelsesområderne F84 Ulvsund, Grønsund og Fanefjord og F89 Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor. Natura 2000-område nr. 172 Lekkende Dyrehave, nr. 180 Stege Nor og nr. 208 Bøchers Grund, der ligger henholdsvis ca. 9 km nordvest samt 9 km og 11 km øst for projektområdet, vurderes ikke at blive påvirket af projektet, grundet den betydelige afstand og omfanget af projektet.

Afvandingen fra projektområdet sker til Keldemose Bæk, hvorfra vandet ledes via Keldemose Bæk til Stege Bugt, som ligger i Natura 2000-område nr. 168. Længere mod vest i Smålandsfarvandet langs Falters og Lollands kyst ligger det marine Natura 2000-område nr. 173, ca. 15 km nedstrøms fra udledningspunktet. Der forventes en betydelig fortynding af det udledte overfladevand, inden det når frem til Natura 2000-området, hvorfor projektet vurderes ikke medføre en potentiel påvirkning af habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg

Sund, Bøtø Nor, Hyllekrog-Rødsand. Havpattedyr på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173, omfatter marsvin, spættet sæl og gråsæl. Ifølge basisanalysen vurderes disse arter alene at kunne påvirkes af forstyrrelser fra mennesker såsom støj, fiskeri, sejlads (Miljøstyrelsen, 2021b). Afvandingen fra projektområdet til Stege Bugt udgør ikke sådan en påvirkning, hvorfor Natura 2000-område nr. 173 ikke berøres yderligere.

På denne baggrund afgrænses væsentlighedsvurderingen til at omfatte Natura 2000-område nr. 168 alene, herunder habitatområde H147 samt fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89.

Projektet kan potentielt påvirke udpegningsgrundlagets naturtyper og arter for Natura 2000-området negativt gennem fysisk forstyrrelse (herunder opgravning, jorddumpning, kørsel og anlægsarbejder), driftsmæssige forstyrrelser (herunder ændret afvanding og ophør/forværring af naturpleje) samt økologiske forstyrrelser (herunder øget menneskelig aktivitet, støj og belysning) og udledning af overfladevand.

6. Natura 2000-områder

6.1 Beskrivelse af Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund

Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund (se Figur 6.1) har et samlet areal på 33.008 ha, hvoraf 28.623 ha er havareal og 30 ha er vandflade i søerne (Miljøstyrelsen, 2021a). Området er specielt udpeget for at beskytte en lang række marine og kystnære habitatnaturtyper, bl.a. strandeng (1330), der med ca. 1300 ha arealmæssigt er den mest udbredte lysåbne naturtype i området (Miljøstyrelsen, 2023). Området er desuden udpeget for at beskytte en lang række yngle- og trækfugle såsom spidsand, pibeand og rovternen (Miljøstyrelsen, 2021a). Spættet sæl yngler med en bestand i området, og benytter de mange store sten ud for Jungshoved som rasteområde. Indenfor Natura 2000-området findes der desuden en lang række fredninger, som har til formål at sikre landskaberne, naturtyperne samt levesteder for arterne (Miljøstyrelsen, 2023).

Figur 6.1: Oversigtskort, der viser projektområdets placering i forhold til Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, habitatområde H147 og fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89.

6.1.1 Habitatområde H147

I Figur 6.2 ses udpegningsgrundlaget for habitatområde H147 i Natura 2000-område nr. 168 (Miljøstyrelsen, 2023).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 147		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Vinteregeskov (9170)	Stilkege-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Stor kærguldsmed (1042)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stor vandsalamander (1166)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	Bredøret flagermus (1308)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 6.2: : Udpegningsgrundlag for habitatområde H147 i Natura 2000-område nr. 168 (Miljøstyrelsen, 2023).

6.1.1.1 Habitatnaturtyper

Syd for projektområdets østlige del i en afstand af ca. 150 meter ligger den lysåbne naturtype strandeng (1330), der strækker sig langs kystlinjen ved Stege Bugt. Derudover ligger der syd for projektområdets centrale del et mindre område (0,56 ha) med skovnaturtypen ege-blandskov (9160). Øvrige naturtyper ligger mere end 1,5 km fra projektområdet og modtager hverken overfladevand fra projektområdet eller ligger ud til vandområder, der modtager overfladevand og påvirkes ikke fra projektområdet, hvorfor de ikke berøres yderligere.

Afvandingen fra projektområdet sker via fem udledningpunkter langs strækningen, hvoraf den ene udledning leder vand via vådt regnvandsbassin til Keldemose Bæk, som både er § 3 beskyttet- og målsat. Keldemose Bæk løber langs ege-blandskov (9160) og gennem strandeng (1330) inden vandet ledes til Stege Bugt (kystvand nr. 48) omkring 600 m nedstrøms. I forbindelse med de resterende udledninger vil

der etableres grøftebassiner, og derfra vil vandet ledes direkte videre til Stege Bugt via rør. Stege Bugt er en del af Natura 2000-område nr. 168, hvorfor områdets marine naturtyper potentielt kan blive påvirket i forbindelse med udledning af overfladevand fra projektområdet. Derudover kan kystnære habitatnaturtyper ligeledes potentielt påvirkes af ændringer i kystvandet.

Den marine naturtype bugt (1160) ligger ca. 200 m syd for projektområdet og strækker hele vejen langs kysten i Stege Bugt. Nærmeste øvrige marine naturtyper er sandbanke (1110) ca. 2,8 km øst opstrøms for projektområdet.

Samlet vurderes det, at det udelukkende er de nærliggende habitatnaturtype strandeng (1330) og ege-blandskov samt områder, der modtager overfladevand fra projektområdet, herunder Keldemose Bæk (03420) og Stege Bugt (1160) samt den marine naturtype bugt (1160), der potentielt kan blive påvirket af projektet.

Strandeng (1330) findes udbredt langs det meste af kysten i Natura 2000-området og er først og fremmest betinget af saltpåvirkning og uforstyrret hydrologi, og er typisk afhængig af den konstante dynamik, som jævnlige oversvømmelser skaber. Strandeng er præget af salttolerante græsser og urter, typisk betinget af tidvise oversvømmelser med saltvand. Strandeng er i basisundersøgelsen 2022-2027 tilstandsvurderet som i ringe og moderat tilstand (Miljøstyrelsen, 2021a). Hovedparten af de strandenge, der udgøres af en smal bræmme langs kysten, har en moderat til dårlig naturtilstand, da de typisk ikke bliver afgræsset og ofte har et lavt indhold af følsomme arter.

Tilstanden af skovnaturtyper vurderes ud fra strukturparametrene huller eller råd, store træer, liggende dødt ved, stående dødt ved samt hydrologi. Ege-blandskov (9160) findes i hele Natura 2000-området, men er mest udbredt på Ulvshale. Ved den seneste kortlægning vurderes der at være en let stigende tendens for de enkelte parametre med undtagelse liggende dødt ved, der vurderes at være faldende (Miljøstyrelsen, 2023).

Bugt (1160) udgør med 8648 ha omkring 70% af det marine område i natura 2000-område nr. 168, hvor plante- og dyreliv er truet af varierende påvirkning fra land, strømforhold og bundtyper (Miljøstyrelsen, 2023). I Stege Bugt er der et varieret plante- og dyreliv med bestande af både havgræs, ålegræs og vandaks (Miljøstyrelsen, 2023).

6.1.1.2 Habitatarter

I natura 2000-området findes én bestand af orkidéen Mygblomst (1903) som forekommer ved Even ca. 15 km nordvest for projektområdet. Stor kærguldsmed (1042) er registreret på lokaliteter på Ulvshale mere end 9 km fra projektområdet. Flodlampret (1099) og havlampret (1095) indgår som nye arter på udpegningsgrundlaget, men der forelægger ingen registreringer af arterne i NOVANA-programmet eller øvrige kilder, og tidligere fund fra Sjælland ligger over 15 km fra projektområdet (SGAV et al., feb. 2026). Da der hverken foreligger nærtliggende forekomster eller egnede levesteder for disse arter, vurderes de at være uden for væsentlig påvirkning, og berøres derfor ikke i den videre vurdering.

Stor vandsalamander (1166) er i 2009 registreret ca. 300 meter øst for projektområdet (SGAV et al., feb. 2026). Der foreligger ingen senere registreringer, og de 78 kortlagte potentielle levesteder for stor vandsalamander ligger mere end 2,5 km fra projektområdet, hvoraf størstedelen er placeret på Ulvshale mere end 9 km fra projektområdet (Miljøstyrelsen, 2021a). Arten har en begrænset vandringsradius, idet de fleste individer holder sig inden for 100-250 meter fra vandhullet (Kjær et al., 2023). Da nærmeste levesteder ligger flere kilometer fra projektområdet, vurderes der ikke at være en væsentlig påvirkning af arten, hvorfor den ikke berøres yderligere.

Der er kortlagt ét levested for sumpvindelsnegl (1016) ca. 800 meter syd for projektområdet ved Østerskov, hvor der ligeledes er registreringer af arten fra 2019 (SGAV et al., feb. 2026). Skæv vindelsnegl (1014) er registreret både i 2019 samt 2023 ca. 800 m syd for projektområdet (SGAV et al., feb. 2026). Begge arter er uden tilstandsvurderingssystem, og for disse er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang (Miljøstyrelsen, 2023).

De marine arter spættet sæl (1365) og marsvin (1351) kan potentielt påvirkes ved udledning af overfladevand til Stege Bugt. Spættet sæl yngler, fælder og har hvileplads ca. 15 km nordøst for projektområdet i Ulvshale-Nyord Vildtreservat, som er den eneste egnede sællokalitet i Natura 2000-området (Miljøstyrelsen, 2023). Der foreligger nyere registreringer af marsvin ved kysten i Stege Bugt, som sandsynligvis udgør et transitionsområde mellem Bælthavspopulationen, der bruger området om sommeren, og Østersøpopulationen, der bruger området om vinteren. Stege Bugt er vurderet til at have middel betydning for marsvinpopulationerne (Miljøstyrelsen, 2023). Skibsfart, anlægsarbejde, fiskeri samt fritidsaktiviteter kan påvirke sæler og marsvin i form af støj, habitatreduktion og fysiske forstyrrelser (Miljøstyrelsen, 2021a). Da marsvin og spættet sæl er mobile arter, kan det ikke udelukkes, at arterne i perioder befinder sig i nærheden af udledningspunktet. (Miljøstyrelsen, 2021b)

Bredøret flagermus (1308) er tidligere registreret flere steder omkring projektområdet, i forbindelse med NOVANA overvågning, herunder ved de omkringliggende skovområder Hestehave og Østerskov (SGAV et al., feb. 2026). Projektområdet er undersøgt for potentielle levesteder for flagermus i september 2024, hvor der er registreret vejtræer, som er vurderet som potentielle levesteder for flagermus (AGLAJA, 2024). Flere af disse træer skal fældes for at projektet kan realiseres. På baggrund heraf har NIRAS i 2025 foretaget feltundersøgelser efter flagermus i og omkring projektområdet, hvor der blev registreret enkelte individer af bredøret flagermus. Der er udført to lytninger i flagermus ynglesæson, d. 1. juli og 6. august, og én lytning i sensommeren, d. 31. august (Niras A/S, 2025). Bredøret flagermus blev ikke registreret ved gennemgang af området med håndholdt detektor, men udelukkende ved registreringer fra stationære detektorer opsat ved to lokaliteter, hvor Ny Vordingborgvej krydses af ledelinjer for flagermus, langs hhv. et markskel og Keldemose Bæk. Arten er truet af ødelæggelser og forringelser af dens yngle- og rasteområder, bl.a. fældning af ældre træer med hulheder, sprækker og løs bark og af yngre træer med potentiale for hulheder (Elmeros et al., 2024). Lyd- og lysforurening udgør også en trussel for kvaliteten af artens levesteder, bl.a. belysning i og omkring yngle- og rastesteder i træer, især i yngletiden, hvor hunnerne er bundet til ynglekolonierne (DCE nr. 603, 2024). Da bredøret flagermus bevæger sig over større afstande og er registreret tæt ved projektområdet, kan det ikke udelukkes, at kan være en potentiel påvirkning fra projektområdet i forbindelse med anlægs- og/eller driftsfasen.

Samlet vurderes, at det er habitatarterne sumpvindelsnegl (1016), skæv vindelsnegl (1014), bredøret flagermus (1308), samt de marine arter spættet sæl (1365) og marsvin (1351), der potentielt kan påvirkes af projektet.

6.1.2 Fuglebeskyttelsesområde F84 og F89

I Figur 6.3 ses udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F84 og F89 (Miljøstyrelsen, 2023).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Troldand (T)	Lille skallesluger (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Blishøne (T)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 89		
Fugle:	Skarv (TY)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Bramgås (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Troldand (T)	Hvinand (T)
	Lille skallesluger (T)	Toppet skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Brushane (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rovterne (Y)
	Hedelærke (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: sangsvane (T), toppet skallesluger (T) og stor skallesluger (T) i fuglebeskyttelsesområde F84 samt pibesvane (T), toppet skallesluger (T), skarv (T) og vandrefalk (T) i fuglebeskyttelsesområde F89. De nævnte fugle omtales derfor ikke yderligere, med undtagelse af sangsvane (T) og stor skallesluger (T) som fortsat er på udpegningsgrundlaget for F89.

Figur 6.3: Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F84 og F89 i Natura 2000-område nr. 168 (Miljøstyrelsen, 2023).

Fuglebeskyttelsesområde F84 ligger nærmest projektområdet, langs kysten direkte syd for Ny Vordingborgvej. Hvor afgrænsningen af området ligger nærmest, ved Gammel Kalvehave, er der ca. 115 m mellem fuglebeskyttelsesområdet og Ny Vordingborgvej. Udpegningsgrundlaget omfatter flere arter af trækfugle der vil kunne benytte markarealerne direkte omkring projektområdet til fødesøgning, det gælder knopsvane, sangsvane, samt i nogen grad havørn. Yderligere arter vil udelukkende have fødesøgningsområder på vand. For ynglefugle, hvor der er opført havørn samt to arter af ternere, findes der findes ikke kortlagte levesteder for arter på udpegningsgrundlaget indenfor 5 km af projektområdet.

Fuglebeskyttelsesområde F86 ligger mere end 1.6 km fra projektområdet, hvorfor en påvirkning fra støj eller visuelle forstyrrelse, inden for områdets afgrænsning, kan udelukkes. Udpegningsgrundlaget

inkluderer en lang række trækfugle, hvor en del arter vil kunne fouragere i områder omkring projektet, da de ofte raster og søger føde på marker. Det gælder knopsvane, pibesvane, sangsvane, grågå, blisgå, bramgå, samt i nogen grad havørn. Nærmeste kortlagte levesteder for ynglefugle på udpegningsgrundlaget er mere end 6,5 km fra projektområdet, ved Nyord.

Trækfugle på udpegningsgrundlaget for områder F84 og F86 kan potentielt påvirkes, hvis de forstyrres mens de raster eller under fødesøgning, af støj eller visuelle forstyrrelser i forbindelse med anlægsarbejdet. Ynglefugle kan potentielt påvirkes, hvis der sker forstyrrelser enten i deres ynglesteder, eller i deres fødesøgningsområder. Potentiel påvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget for område F84 og F86 behandles derfor nærmere i en væsentlighedsvurdering i det følgende.

6.1.3 Bevaringsmålsætninger

I den gældende Natura 2000-plan (2022-2027) for Natura 2000-område nr. 168 er der opstillet overordnede såvel som konkrete målsætninger for områdets udpegede habitatnaturtyper og arter. Den overordnede målsætning angiver, hvordan det er planlagt, at området skal udvikle sig for både at sikre det konkrete områdes integritet og for at bidrage til, at der opnås gunstig bevaringsstatus for naturtyperne. Herunder listes de relevante overordnede målsætninger for Natura 2000-området, der er beskrevet i Natura 2000-planen (Miljøstyrelsen, 2023).

Målet er at:

- Områdets store marine forekomster af sandbanke (1110) og bugt (1160) samt vadeflade (1140), lagune (1150) og rev (1170) sikres. Når de indeholder et artsrigt dyre- og planteliv, opfylder de derved livsbetingelserne for de vigtige forekomster af trækkende fugle som knopsvane, sangsvane, grågå, bramgå, blishøne, hjejle, pibeand, skeand, spidsand, troland og lille skallesluger.
- Områdets forstyrrelsesfri arealer sikres for det store antal vand- og kysttilknyttede fuglearter samt spættet sæl.
- Områdets store arealer af strandvold med enårige planter (1210) og strandeng (1330) sikres. Derved sikres samtidig levesteder for ynglefuglene skarv, brushane, klyde, splitterne, havterne, dværgterne samt den sjældne rovterne.
- Områdets arealer af naturtyper i stærk ugunstig bevaringsstatus sikres, bl.a. skovnaturtyper.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Områdets økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

7. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Væsentlighedsvurderingen er foretaget på baggrund af det nuværende kendskab til projektet, den eksisterende viden om de relevante naturtyper og specialistviden om de naturtyper, der kan påvirkes af projektet, samt viden og erfaringer fra dette projekt og andre sammenlignelige projekter.

7.1 Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund
Anlægsarbejdet af cykelstierne vil foregå fra vejen, og vil ikke forårsage direkte fysisk påvirkning på Natura 2000-området.

Projektet vil ikke ændre på eller forhindre jævnlige oversvømmelser af strandeng og dermed den saltpåvirkning og uforstyrret hydrologi, som strandeng er betinget af. Derudover vil hverken anlægsfasen eller driftsfasen forårsage en tilføring af næringsstoffer eller eventuelt hindre græsning. Projektet vurderes således ikke at forhindre bevaringsmålsætningen for Natura 2000-område nr. 168, om at sikre udbredelsen af den lysåbne naturtype strandeng.

I forbindelse med etablering af strækningen vil der ikke fældes træer i Natura 2000-området. Etableringen af cykelstierne ændrer derved ikke andelen af store træer og dødt ved, hvorfor projektet vurderes ikke at påvirke bevaringsmålsætningen om, at andelen af store træer og dødt ved skal være stabil eller stigende for skovnaturtyper.

Projektet vil ikke hindre målsætningen om gunstig bevaringsstatus for habitatarterne skæv vindelsnegl og sumpvindelsnegl. Begge arter har meget begrænset mobilitet og er tilknyttet biotoper, der ikke forekommer i projektets nærhed (Miljøstyrelsen, 2021a). De nærmeste kortlagte levesteder ligger i en betydelig afstand (ca. 800 meter) fra projektområdet, og arternes ringe spredningsevne medfører at projektet vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på hverken individer eller levesteder.

Projektet vil i driftsfasen ikke give anledning til økologiske forstyrrelser af habitatarter, idet cykelstierne etableres uden belysning, og da der med etableringen ikke forventes et øget besøgstal for Natura 2000-området. Videre vil etableringen af cykelstierne hverken hindre eller vanskeliggøre eventuel fremtidig naturpleje på arealer indenfor Natura 2000-området. Under anlægsfasen kan midlertidig lysforurening potentielt påvirke bredøret flagermus, hvis de har ynglesteder i områder, hvor det er nødvendigt med belysning udenfor dagtimerne. Det anbefales derfor at undgå belysning i og omkring yngle- og rastesteder i træer - især i yngletiden, hvor hunnerne er bundet til ynglekolonierne (DCE nr. 603, 2024).

Støj i forbindelse med projektets anlægsfase vil ikke medføre en væsentlig påvirkning på spættet sæl, da den eneste egnede sællokalitet i området ligger ca. 15 km fra projektområdet (Miljøstyrelsen, 2023) og den anbefalede respektafstand er på 500 meter (Miljøstyrelsen, 2021a). Projektet vurderes derfor ikke at forhindre bevaringsmålsætningen for Natura 2000-område nr. 168, om at sikre forstyrrelsesfri arealer for spættet sæl. Der er ingen af de øvrige habitatarter registreret i nærheden af projektområdet herunder sumpvindelsnegl og skæv vindelsnegl, der er støjfølsomme arter, med undtagelse af bredøret flagermus.

Bredøret flagermus har yngle og rastesteder primært i ældre skov, i hule træer og under løs bark, og skifter jævnligt mellem dagrastesteder, og er derfor afhængig af en vis forekomst af ældre træer, for at egnede strukturer findes i tilstrækkeligt antal. Arten flyver langt under fouragering, typisk 1-10 km, fra yngle- eller rastestedet (Zeale et al., 2012). Hanner benytter i højere grad skovkanter og åbne områder, mens hunner (og dermed også ynglekolonier) forekommer mere i gammel skov (Hillen et al., 2011). Ud fra det relativt lave antal registreringer under feltundersøgelserne, se Figur 7.1, samt da der ikke er tale om ældre skvområder, hvor arten er registreret langs Ny Vordingborgvej, vurderes det, at der ikke er ynglesteder for bredøret flagermus i træer omkring Ny Vordingborgvej, i en afstand, hvor de kan påvirkes af støj eller belysning fra anlægsarbejdet. Det vurderes, at registreringerne er et udtryk for at bredøret flagermus i et mindre omfang benytter træerne som ledelinjer og, at der ikke er tale om individer, der har yngle- og rasteområder i de åbne områder omkring ny Vordingborgvej, men sandsynligvis i de større skvområder syd eller nordvest for projektområdet.

Bredøret flagermus kan påvirkes af projektet, hvis dens fourageringsområder påvirkes i en grad så bevaringsstatus for arten i habitatområde H147 påvirkes. Det er nødvendigt at fælde enkelte træer i forbindelse med projektet, for at give plads til cykelsti, hvorfor der kan opstå et større "hul" i ledelinjen.

Bredøret flagermus er ikke i høj grad afhængig af ledelinjer, som visse andre flagermusarter, og krydser gerne større åbne områder under fouragering. Herudover kan bevoksning med høje træer direkte omkring veje gøre, at bredøret flagermus sænker flyvehøjden sammenlignet med, hvor den krydser mere åbne arealer. En undersøgelse med infrarøde kameraer med kortlægning af, hvordan bredøret flagermus krydser veje har fundet, at arten i højere grad krydser vejen indenfor risikozonen for kollisioner, hvis kronehøjden på træer omkring vejen øges (O'Malley et al., 2025). Dette skyldes sandsynligvis at arten i fravær af ledelinjer flyver højere. Eftersom arten ikke er stærkt knyttet til ledelinjer, vurderes det, at en mindre øgning i vejens bredde ikke vil kunne medføre en betydelig barriereeffekt, der kan påvirke bevaringsstatus for bredøret flagermus.

Figur 7.1: Oversigt over registreringer af bredøret flagermus i forbindelse med lytteundersøgelserne foretaget i 2025. Registreringerne er fra stationære detektorer benævnt A-F, alt efter placering og dato for delundersøgelsen. A-B: 01-07-2025, C-D: 06-08-2025, E-F: 31-08-2025.

Projektet vil ikke give anledning til forringelse af tilstanden eller forhindre målopfyldelse i hverken Keldmose Bæk eller Stege Bugt, for den økologiske eller kemiske tilstand, og der vil hverken ske en overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandfasen eller i biota (NIRAS A/S, 2026). Grundet sammenhængen mellem eventuelle påvirkninger af vandforekomstens tilstand i et vandområde og det tilknyttede Natura 2000-område, kan det hermed afvises, at udledning af overfladevand fra projektet vil medføre væsentlige påvirkninger for arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 168 samt deres potentielle levesteder. Det betyder, at projektet ikke vil forhindre målet om gunstig bevaringsstatus for de marine arter på udpegningsgrundlaget samt sikrer, at områdets økologiske integritet vil blive overholdt. Det vurderes, at udledning af overfladevand fra projektet ikke vil påvirke potentielle levesteder for marsvin og spættet sæl væsentligt, da udledningen ikke vil hverken forringe den økologiske tilstand eller forhindre målopfyldelse for det pågældende vandområde eller tilhørende habitatnaturtyper herunder sikre den store forekomst af bugt.

7.1.1 Fugle

Der er en del registreringer af fugle syd for projektområdet ved Keldmose Enge af arter der kan raste og søge føde over marker og enge. Det gælder arterne grågå, sangsvane, knopsvane, og bramgå, der ofte fouragerer på marker. Herudover er der registreret rørhøg og havørn over markarealerne både nord og syd for projektområdet.

Yderligere registreringer indenfor 1 km er hovedsageligt på vandfladen i selve fuglebeskyttelsesområde F89 og F84, se Tabel 7.1.

Tabel 7.1: Antal registreringer af fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89 indenfor 1 km fra projektområdet. Der er medtaget registreringer fra de sidste 10 år, 2016-2026.

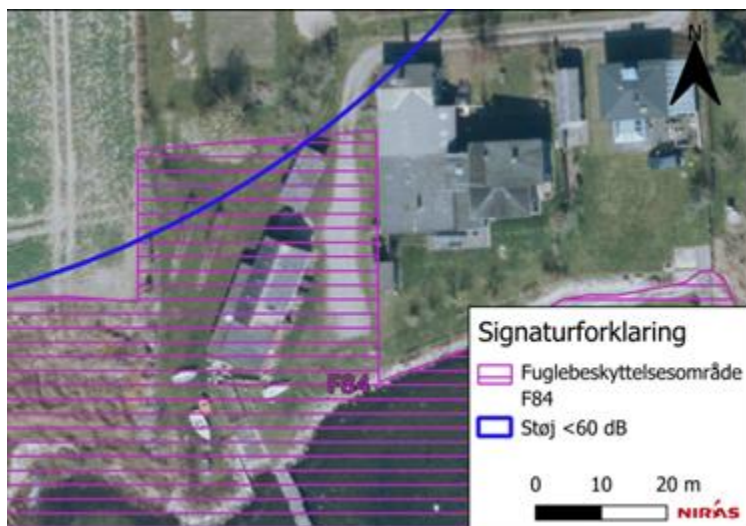
Grågå 48	Knopsvane 39	Sangsvane 35	Bramgå 31
Havørn 25	Blishøne 25	Skarv 22	Rørhøg 20
Troldand 19	Pibeand 17	Lille skallesluger 14	Toppet skallesluger 12
Stor skallesluger 10	Hvinand 10	Blisgå 4	Skeand 3
Vandrefalk 1	Hedelærke 1		

Fugle vil ikke kunne påvirkes i driftsfasen, men vil kunne forstyrres af støj fra anlægsarbejdet hvis de opholder sig omkring projektområdet.

Fugle er sårbare over for støjpåvirkning fra anlægsarbejde, der kan forårsage flere typer påvirkning, herunder øgede stressniveauer, flugtadfærd, høreskader og forstyrrelser af fuglenes kommunikation i forbindelse med tiltrækning af mage og territorieforsvar, og støj kan påvirke fouragering og yngleaktivitet (Dooling, 2005; Halfwerk & Slabbekoorn, 2013). Der findes ikke artsspecifikke vejledende støj-grænser for støjpåvirkning af ynglende fugle.

Støjgrænser på 60 dB har ofte tidligere været brugt som grænse for acceptabel støj i områder med følsomme fuglearter (Bowles & Wisdom, 2005) og dette bygger på en antagelse af, at fuglenes akustiske kommunikation besværliggøres ved støjpåvirkninger højere end det, der normalt findes i naturen. Forskellige fuglearter vil dog reagere meget forskelligt på støj. En undersøgelse fra Finland (Hirvonen, 2001) påviste påvirkning af vadefugle ved støjniveauer over 56 dB i forbindelse med anlæg og drift af en trafikeret vej. Andre undersøgelser har dog vist betydeligt større tolerance, særligt ved længerevarende støjpåvirkning, hvor fugle vil kunne vænne sig til støjen (Trimper et al., 2002).

Påvirkningen fra støj vil være midlertidig, og da der ikke udføres stærkt støjende anlægsarbejde, som nedramning af spuns, vil påvirkningen være afgrænset til et mindre område omkring Ny Vordingborgvej. Erfaringsmæssigt vil almindeligt anlægsarbejde med kørsel med enkelte store maskiner ikke medføre støj over 60 dB efter 130 m (NIRAS, erfaringstal ved to gravemaskiner, støjudbredelse i fri luft). Hverken forstyrrelser fra støj eller visuelle forstyrrelser vurderes at kunne medføre påvirkning af potentielle rasteområder på vandfladen inde i Natura 2000-område nr. 168, der ligger over 56 dB. Der kan forekomme støj over 60 dB inde i en mindre del af fuglebeskyttelsesområdet, der ligger mindre end 130 m fra projektområdet. Denne del af fuglebeskyttelsesområdet vurderes dog ikke at have værdi som potentielt raste- eller yngleområde, da der er tale om en befæstet grund med kortklippet græs, se Figur 7.2. Det vurderes på baggrund af ovenstående at en væsentlig påvirkning af fugle fra støj inde i selve fuglebeskyttelsesområdet kan udelukkes.

Figur 7.2: Oversigt over del af fuglebeskyttelsesområde F84 der kan påvirkes af støj over 60 dB. Der er tale om ca 15 m af den befæstede grund i midten af luftfotoet.

Det kan dog ikke udelukkes, at fugle der raster og fouragerer på marker omkring Ny Vordingborgvej kan forstyrres i en grad, så de må fortrække til omkringliggende fødesøgningsområder, men påvirkningen vil være midlertidig, og vurderes at være reversibel. Det vurderes ydermere, på baggrund af det begrænsede omfang af tidligere registreringer, at området omkring Ny Vordingborgvej ikke udgør vigtige raste- eller fødesøgningsområder for trækfugle på udpegningsgrundlaget. Forekomsten af ynglefugle på udpegningsgrundlaget er ligeledes begrænset, og der forekommer ikke kortlagte levesteder for ynglefugle indenfor 5 km af projektområdet, hvorfor forstyrrelse i disse områder kan udelukkes.

Det vurderes samlet, at en væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for område F84 og F86 kan udelukkes og, at forstyrrelser der opstår i forbindelse med anlægsarbejdet ikke vil kunne forhindre opnåelsen af bevaringsmålsætninger for område 168, herunder sikring af raste- og overnatningsområder for trækfugle og sikring af levesteder for områdets ynglefugle.

8. Kumulative effekter

Væsentlighedsvurderingen skal ifølge habitatdirektivet også omfatte mulige kumulative effekter, eksempelvis i forhold til allerede vedtagne planer, som endnu ikke er realiseret, og fra planer og projekter, der ligger som forslag, eller eksisterende anlæg. Der er ikke kendskab til andre planer/projekter/eksisterende anlæg i området og derfor ikke kendskab til en kumulativ effekt.

Vandområderne, herunder Keldemose Bæk og Stege Bugt, er i forvejen recipienter for diffuse udledninger af overfladevand. Derudover udleder Stege Renseanlæg spildevand ud i Stege bugt ca. 9 km øst for projektområdet i fugleflugt. Både overfladevand og spildevand bliver rensed inden udledning. Dette projekt vil ikke ændre på den eksisterende situation ift. koncentrationer af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Det er vurderet, at der ikke vil ske forringelser af tilstanden i vandområderne eller forhindre miljømålet om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand, samt at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det vurderes derfor, at der ikke vil være væsentlige kumulative påvirkninger i forbindelse med andre lignende planer eller projekter. Der er ikke kendskab til

øvrige planer eller projekter, som vurderes at give anledning til kumulative påvirkninger i samspil med det ansøgte projekt.

9. Sammenfatning

For terrestriske arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget vurderes det samlet, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen, vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget eller bevaringsmålsætningen for Natura 2000-område nr. 168. Projektet vil dermed ikke være til hindring for, at en gunstig bevaringsstatus kan opnås eller opretholdes. Ligeledes vurderes det, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen og i sig selv eller i forbindelse med andre planer/projekter og anlæg, vil have en væsentlig påvirkning på fuglearterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F84 og F89.

Udledningen af overfladevand fra projektområdet vil ikke resultere i koncentrationsstigninger af næringsstoffer eller miljøfarlige forurenende stoffer, og miljøkvalitetskravene for vandløbet og marine områder vil fortsat blive overholdt. Projektet vurderes ikke at hindre opfyldelsen af bevaringsmålsætningerne for den marine del af Natura 2000-område nr. 168. Projektet vil således ikke påvirke habitatnaturtyper eller levesteder for marsvin og spættet sæl, eller forringe området's økologiske integritet.

Samlet set vurderes det, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning af Natura 2000-område nr. 168 og dets udpegningsgrundlag.

10. Referencer

- Bowles, A. E., & Wisdom, S. (2005). The 60-dB rule for birds: An example of the application of a weighting function in environmental impact mitigation. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 118(3_Supplement), 2018-2018.
- Doolling, R. J. (2005). Estimating effects of highway noise on the avian auditory system. *Proceedings of the 2005 International Conference on Ecology and Transportation*, 30-31.
<https://escholarship.org/uc/item/60z8s62w>
- Elmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 - Odder og flagermus.*
- Halfwerk, W., & Slabbekoorn, H. (2013). The impact of anthropogenic noise on avian communication and fitness. *Avian urban ecology*, 84-97.
- Hillen, J., Kaster, T., Pahle, J., Kiefer, A., Elle, O., Griebeler, E. M., & Veith, M. (2011). Sex-specific habitat selection in an edge habitat specialist, the western barbastelle bat. *Annales Zoologici Fennici*,
- Hirvonen, H. (2001). Impacts of highway construction and traffic on a wetland bird community.
- Kjær, C., Adrados, L. C., Boel, M., Briggs, L., Klit, P. C., Damm, N., Frisenvænge, J., Fog, K., Reisner, R. H., Hesselsøe, M., Mortensen, R. M., Ravn, P., Stosiek, S., Sandberg, M., Therkildsen, O. R., & Wiberg-Larsen, P. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV.*
- Miljøstyrelsen. (2020). *Habitatvejledningen. Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.*
- Miljøstyrelsen. (2021a). *N168 - Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 (revideret udgave) - Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund.* <https://mst.dk/media/3iodfwvy/n168-revideret-basisanalyse-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>
- Miljøstyrelsen. (2021b). *N173 - Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 (revideret udgave) - Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.* .
<https://edit.mst.dk/media/akgj4m20/n173-revideret-basisanalyse-2022-27-smaalandsfarvandet-nord-for-lolland-guldborgsund-boetoe-nor-og-hyllekrog-roedsand.pdf>

- Miljøstyrelsen. (2023). *N168 - Natura 2000-plan 2022-2027 - Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund*. <https://mst.dk/media/edinvnom/n168-natura-2000-plan-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>
- Niras A/S. (2025). *Cykelsti Langebæk - Gl. Kalvehave - Feltrapport flagermusundersøgelser 2025*.
- NIRAS A/S. (2026). *Vurdering af påvirkning på målsatte vandforekomster. Cykelsti - Langebæk og Gammel Kalvehave (H61913)*. Vejdirektoratet 9. April 2026.
- O' Malley, K. D., Schofield, H. W., Wright, P. G., Hargreaves, D., Corcoran, A. J., & Mathews, F. (2025). Increasing canopy cover elevates vehicle collision risk for barbastelle bats (*Barbastella barbastellus*) at roads. *Scientific Reports*, 15(1), 37011.
- SGAV, Statens Naturhistoriske Museum, DanBIF, & Naturhistorisk Museum Aarhus. (feb. 2026). *Arter.dk*. www.arter.dk
- Trimper, P. G., Standen, N. M., Lye, L. M., Lemon, D., Chubbs, T. E., & Humphries, G. W. (2002). Effects of low-level jet aircraft noise on the behaviour of nesting osprey. *Journal of Applied Ecology*, 35(1), 122-130. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2664.1998.00290.x>
- Zeale, M. R. K., Davidson-Watts, I., & Jones, G. (2012). Home range use and habitat selection by barbastelle bats (*Barbastella barbastellus*): implications for conservation. *Journal of Mammalogy*, 93(4), 1110-1118. <https://doi.org/10.1644/11-mamm-a-366.1>